

Читайте, гугайте, і гуготу наурайтесь, і свого не цурайтесь. / Т. Шевченко /

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

№ 7-8 (783-784)

Лютий
2016 року

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

Видається
з грудня
1993 року

ЗА ЄВРОПЕЙСЬКЕ, ВІЛЬНЕ, НЕЗАЛЕЖНЕ МАЙБУТНЄ

Дніпропетровщина вшановує пам'ять Героїв Небесної Сотні

20 лютого 2014 р. – найдраматичніший день Революції Гідності. Тоді від масових розстрілів загинуло найбільше активістів Євромайдану. Ці люди – «Небесна Сотня» – стали символом громадянської відваги та сили духу нашого народу. Вони, завдяки вірі та єдності, змогли зламати диктаторську систему.

Щоб вшанувати подвиг учасників Революції Гідності та увічнити пам'ять Героїв Небесної Сотні на площу поблизу приміщення ОДА прийшли сотні людей. Вони зібралися, аби в скорботі схилити голови, покласти квіти та подякувати самовідданим патріотам, які віддали життя за європейське, вільне та незалежне майбутнє Батьківщини.

Олександр Колодченко, громадський активіст: «Я був на Майдані. Та мене оминула участь тих, хто зараз на небесах. Прийшов сьогодні вклонитися та подякувати. Ці загибелі сумні. Та хлопці не боялись померти за Україну. Нам треба йти вперед, але озируючись назад. Бо хто не знає свого минулого, не вартий майбутнього».

Віктор Таратушка, громадський активіст: «Серце стискається від жалості. Шкода хлопців, які загинули. Вони відда-

ли життя, будучи беззбройними. Що ті щити фанерні, кийки проти снайперів?! Їхня загибель дала надію на краще життя. Пам'ятаймо...».

Героїв Майдану, які загинули за свободу України, вшанували хвилиною мовчання.

«Сьогодні лунають дзвони Михайлівського Золотоверхого монастиря. Вони дзвонять по-особливому. Тому що пам'ятають, що відбулося два роки тому. Маємо не забувати й ми. Той вчинок героїв вічний. Вони подарували Україні найдорожче – своє життя. Молімося, щоб Бог дарував їм вічний спокій», – наголосив **Симеон**, керуючий Дніпропетровською єпархією Української православної церкви Київського патріархату, єпископ Дніпропетровський і Криворізький.

Квіти до пам'ятного знаку загиним на Майдані покладали керівники області та міста, представники громадських організацій, національно-культурних товариств, духовенство, мешканці Дніпропетровська.

Кожен із Небесної Сотні мав сім'ю, рідних, друзів, захоплення... Але все це стало другорядним у час боротьби за вільну й демократичну Україну. Ще не скоро висохнуть сльози матерів, які втратили своїх синів. Оплакує їх і Україна. Нині вони – у нашій пам'яті. Спогади про героїв передаватимемо від покоління до покоління... Цей вогонь пам'яті – частинка вічного. Його світло й тепло – данина тим, хто пожертвував собою заради справедливості. Будуючи нову країну, ми маємо пам'ятати, за що загинула Небесна Сотня, та не зрадити ідеали Революції Гідності.

21 лютого

День Рідної Мови

Мати, хліб, любов, Батьківщина – ці слова є у кожній мові. І звучать вони однаково тепло. Поринути в розмаїття різних культур можна було на мовному святі. Стати учасником масштабного дійства у Дніпропетровському українському музично-драматичному театрі ім. Т.Г. Шевченка міг кожен житель області. Мовою поезії, танцю та пісень на одній сцені говорили представники 20 національностей. Розуміли один одного українці, білоруси, азербайджанці, вірмени, литовці, поляки, німці, євреї, роми.

На Дніпропетровщині мешкають представники понад 90 народностей. Вони примножують свої традиції та збагачують українську культуру.

«Ми запросили їх на свято Міжнародного дня рідної мови й запропонували розказати про свої традиції, мову, культуру. У фойє театру етнічні спільноти представили свої національні надбання. На ви-

ставці – символіка різних країн, національна література, періодичні видання, книжки про культуру і звичаї. Такі спільні проекти виховують взаєморозуміння та толерантність», – зазначила начальник управління культури, національностей і релігій Дніпропетровської облдержадміністрації **Наталія Першина**.

На експозиції Азербайджану – книжки, починаючи від абетки. Тут же – портрети національних героїв, газета «Вогні Азербайджану» і навіть «Кобзар» Тараса Шевченка в перекладі. Азербайджанці зізнаються, що Дніпропетровщина стала для них ріднішою за Баку.

Роза Мартіросян: «Мое коріння у Вірменії. Але я комфортно почуваюся в Україні. На свято мови наша нація представила різноманітну літературу: від славних вірменської до північних мовчачих куточками Закавказзя. Вивчати нашу мову нескладно. Головне, щоб було бажання».

«Литовці зберегли свою мову крізь плин віків. Вона пішла від давньоіндійського

ДЕНЬ РІДНОЇ МОВИ

санкрити. Нею користуються три мільйони людей по всьому світові. Литовці не засмічують свою мову іноземними словами, а використовують самотні назви. Будь-яка мова, як і цифра, знак, звук, – це потік інформації. Тому чим більше мов знає людина, тим ширше для неї відкриті горизонти», – розказує **Галина Хмель-Дунай**, голова «Литовського культурно-ділового центру «Гінтарас».

Аліна Левицька, голова регіонального громадського об'єднання області «Білоруси Придніпров'я»: «Всі, хто мешкає тут, – українці, незалежно від національності. Але кожна народність має берегти свою ідентичність. Вона – у книжках, духовній спадщині. Народ існує, поки живе його мова. Плануємо створити недільну школу. Тут зможуть вивчати білоруську всі охочі».

Любов Власова, представниця ромів: «Це дуже добре, коли ми знаємо, любимо цю мову і щиро дякуємо, що в нас є така можливість сьогодні – виступати і співати, казати те, що на душі. Я опять таки подчер-

киваю, що наші діти говорять і на руському, і на українському, і на цыганському».

Тим часом пісні на різних мовах світу лилися і зі сцени. Кожна спільнота підготувала по декілька виступів, які вражали гостей унікальністю тексту пісні або виконанням.

Побажання до Міжнародного свята рідної мови, як для українців, так і для інших народів, висловили навіть представники французького культурного центру.

Майя Гарькава, представниця «Альянс Франсез»: «Щоб мова завжди розвивалася і ставала ширше, більше і краще. І, безумовно, хотілося б, щоб таке свято проводилося щороку. Щоб ми бачили більше і більше номерів іноземними мовами. Щоб показувати, що наша культура широка і простора».

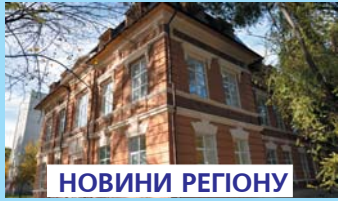
Родзинка свята – інтерактивна дошка. По закінченні концерту кожен міг залишити на ній свої побажання. Доброзичливість і тепло зрозумілі будь-якою мовою.

Представники різних народів бажали українцям зберегти свою мову, як головний ключ до порятунку будь-якого народу у критичній ситуації. Історія знає чимало прикладів, як мова за часів воєн, асиміляцій, міграцій та депортацій виживала в печерах і пустелях лише завдяки батькам, які передавали знання свого народу нащадкам.

За матеріалами департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації

Далі на стор. 5

НОВИНИ РЕГІОНУ

1 – установчий семінар-нарада з учителями-волонтерами, які працюватимуть на курсах підготовки до ЗНО за проектом KYV-082 в рамках проекту UCSBI (Українська ініціатива з підвищення впевненості) USAID.

4 – початок роботи курсів ЗНО за проектом KYV-082.

4-26 – Дитячий Фонд ЮНІСЕФ спільно з Національним Університетом «Києво-Могилянська Академія» та Українським науково-методичним центром практичної психології та соціальної підтримки в рамках заходів щодо реалізації програми «Комплексна психосоціальна допомога дітям, підліткам та родинам, що постраждали внаслідок військового конфлікту в Україні» провели методичні наради (супервізії) з педагогічними працівниками області (Дніпропетровськ, Дніпродзержинськ, Павлоград, Кривий Ріг, Тернівка, Петропавлівський та Софіївський райони).

10 – виїзна нарада за участю заступника Міністра освіти і науки України Павла Хобзея, представників Міністерства освіти і науки України та Академії педагогічних наук України з питань модернізації початкової освіти, функціонування опорних шкіл, у якій взяли участь заступники голів міських, районних адміністрацій з питань освіти, керівники управлінь, відділів освіти (секторів з питань освіти), завідувачі методичних кабінетів, голови об'єднаних територіальних громад, керівники навчальних закладів об'єднаних територіальних громад (всього 140 осіб).

13-14 – Всеукраїнський дебатний турнір «JEDI TRAINING CAMP».

21-27 – на базі Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти у рамках національної кампанії «Україна Speaking» Міністерство освіти і науки України спільно з Британською Радою в Україні та громадською організацією «GoGlobal» розпочали втілення першого етапу проекту «Вчителі англійської мови – агенти змін».

24-25 представництво Данської Ради у Дніпропетровській області в рамках проекту «Допомога постраждалим від конфлікту населенню на південному сході України» провело тренінг з практичними психологами та педагогічними працівниками шкіл Дніпропетровська, Нікополя, Жовтих Вод, Межівського та Покровського районів).

26 – у СЗШ № 7 Павлограда за підтримки міжнародного представництва Данської Ради у Дніпропетровській області відбулася презентація проекту психосоціальної підтримки для дітей та підлітків «Знаю. Можу. Роблю».

26-28 – на базі НВК № 12 «ЗНЗ І ступеня – гімназія» Дніпропетровська громадська організація «Нове Бачення» під егідою облдержадміністрації провела для учнів середніх шкіл області Восьмий міжнародний дебатний турнір «Dnipro Open 2016» за стандартами міжнародної дебатної освітньої асоціації «IDEA».

27 – на базі Національного гірничого університету відбулася XIII олімпіада з англійської мови для учнів 11-х класів загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладів, гімназій та ліцеїв області.

ВІДБУЛИСЯ:

III етап Всеукраїнських учнівських олімпіад для учнів 9-11-х класів з 9 навчальних предметів (російська мова та література, хімія, трудове навчання, англійська та іспанська мови, правознавство, інформаційні технології, географія, фізика);

II обласний етап Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів – членів Малої академії наук України: наукові відділення «Історія, філософія та суспільствознавство» та «наук про Землю» (подано 184 роботи); «Технічні науки» – 20 робіт, «Комп'ютерні науки» – 42, «Математика» – 46, «Фізика і астрономія» – 50, «Економіка» – 42 роботи; «Хімія та біологія» – 114 робіт, «Екологія та аграрні науки» – 89; «Літературознавство, фольклористика та мистецтвознавство» – 100, «Мовознавство» – 103 роботи.

Різне

• Від 1 лютого до 4 березня триває реєстрація для участі у ЗНО на сайті Дніпропетровського РЦОЯО. Станом на 26.02.2016 зареєстровано 13 895 осіб (опрацьовано – 690 шкіл області) – найбільше по Україні.

• Здійснено комплексне вивчення стану управлінської діяльності відділу освіти Павлоградської райдержадміністрації та навчальних закладів і органів управління освітою об'єднаних територіальних громад Павлоградського району та закладів, що їм підпорядковані.

• Здійснено перевірку загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів Марганця з питань допризовної підготовки, національно-патріотичного виховання та викладання предмета «Захист Вітчизни».

• Видано 431 шкільний набір для дітей-переселенців і дітей учасників АТО за грантовою угодою KYV-082 в рамках проекту UCSBI (Українська ініціатива з підвищення впевненості) USAID.

• Створено 1 НВК на 20 місць та 1 групу на 20 місць для дітей дошкільного віку.

Олексій ПОЛТОРАЦЬКИЙ, директор департаменту освіти і науки облдержадміністрації

Новій Дніпропетровщині Новий стандарт освіти СВИТИ

2016 – Рік англійської мови в Україні

ТРЕНІНГИ ВІД БРИТАНСЬКИХ КОЛЕТ

Дніпропетровщина – одна із семи областей України, в якій стартував пілотний проект «Вчителі англійської мови – агенти змін» в рамках національної програми вивчення та популяризації іноземних мов «Україна Speaking», що втілюється спільно з Британською Радою в Україні та громадською ініціативою «GoGlobal» за сприяння Міністерства освіти і науки України.

21 лютого у Дніпропетровському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти відбулось урочисте відкриття проекту, на якому були присутні перший заступник голови Дніпропетровської обласної державної адміністрації О.М. Кужман;

директор департаменту освіти і науки облдержадміністрації О.В. Полторацький; головний спеціаліст ДОН ОДА С.Г. Мала; директор Навчального центру Британської ради в Україні Пол Кімм; проректор ДОНПО М.Г. Вагковська; доцент кафедри гуманітарної освіти ДОНПО В.В. Асаєва; викладач кафедри психології (координатор проекту від ДОНПО) А.С. Шевченко, тренери, вчителі.

«Вимога сьогодення до освітян – не стояти на місці, а розвиватися та опановувати нові методики. Тоді вони зможуть зацікавити дітях та передати їм саме ті знання, які знадобляться у сучасному житті. Такі тренінги – справжня знахідка для сучасних та ініціативних, – сказав перший заступник голови ОДА **Олег Кужман**. – Проект, який стартував на Дніпропетровщині, не випадково називається

«Вчителі англійської мови – агенти змін». Викладачі-учасники зможуть не лише оновити власні методи роботи, а й допоможуть у цьому колегам з інших шкіл».

21-27 лютого на базі ДОНПО відбувся перший етап проекту. До участі у спільній з Британською Радою в Україні та громадською ініціативою «GoGlobal» програми пройшли відбір 16 вчителів Дніпропетровщини, які відповідають заявленим стандартам освіти, педагогічного досвіду, особистісного та професійного зростання, самовдосконалення у володінні англійською мовою: всі вони мають не менше п'яти років стажу, були учасниками наукових конференцій чи курсів.

Досвідчені тренери Британської Ради – Оксана Ложнікова та Олена Приц допомагали нашим вчителям підвищити рівень знань, розказували, як краще взаємодіяти з класом. Інтенсивні заняття з підвищення педагогічної майстерності відповідають європейським стандартам та проходять виключно англійською.

На другому тренінгу учасники занять дізнаються про європейські стандарти викладання та оцінювання.

«Вчителі англійської мови – агенти змін». Викладачі-учасники зможуть не лише оновити власні методи роботи, а й допоможуть у цьому колегам з інших шкіл».

21-27 лютого на базі ДОНПО відбувся перший етап проекту. До участі у спільній з Британською Радою в Україні та громадською ініціативою «GoGlobal» програми пройшли відбір 16 вчителів Дніпропетровщини, які відповідають заявленим стандартам освіти, педагогічного досвіду, особистісного та професійного зростання, самовдосконалення у володінні англійською мовою: всі вони мають не менше п'яти років стажу, були учасниками наукових конференцій чи курсів.

Досвідчені тренери Британської Ради – Оксана Ложнікова та Олена Приц допомагали нашим вчителям підвищити рівень знань, розказували, як краще взаємодіяти з класом. Інтенсивні заняття з підвищення педагогічної майстерності відповідають європейським стандартам та проходять виключно англійською.

На другому тренінгу учасники занять дізнаються про європейські стандарти викладання та оцінювання.

А потім передадуть ці знання своїм колегам у містах і районах області, щоб вони впровадили новітні методики в своїх школах. За таке наставництво викладачі отримають грошову винагороду у 8 тисяч гривень.

Валерія АСАЄВА, координатор проекту від ДОНПО

ВЧИТЕЛІ ВДОСКОНАЮЮТЬ ЗНАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У рамках програми GoGlobal Регіональний центр інтенсивного навчання іноземних мов та підготовки до оцінювання рівня знань за системами міжнародних сертифікатів Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара створює необхідні організаційні умови для втілення заходів, що мають поліпшити вивчення англійської мови, надати методичну допомогу вчителям середніх шкіл, підтримати їхній безперервний професійний розвиток та підвищити кваліфікацію.

Реалії сьогодення спонукають вчителів англійської мови до активних дій та підвищення рівня опанування сучасним методичним інструментарієм. Найактуальнішим у цьому аспекті є незалежний міжнародний іспит ТКТ (Teaching Knowledge Test).

Це іспит для вчителів, які прагнуть:

- отримати загальноовізнаний міжнародний сертифікат для підтвердження своєї кваліфікації;
- мати нові можливості у своїй викладацькій діяльності, поглибивши свої професійні знання;
- до академічної мобільності і визнання якості викладання від легітимної установи;

– отримати атестацію з боку МОН України на підставі свого зростання як особистості та професіонала, що засвідчене незалежним міжнародним сертифікатом.

Під час підготовки вчителі відновили та поповнили свої знання з лінгвістичних основ викладання англійської мови, опанували концептуальною базою у вигляді глосарію (500 одиниць), яким можна послуговуватися, готуючись до інших двох модулів. Крім того, слухачі ознайомилися зі зразками тестів минулих років (з 2007 р.), з особливостями формулювання завдань та іншими аспектами тематики модулю і структури іспиту.

Також вони переглянули записи на DVD фрагментів уроків, що провели викладачі Британської Ради, які демонстрували методичні прийоми, показуючи на практиці комунікативний підхід до вивчення англійської мови.

Під час занять вчителі мали змогу обмінюватися думками, обговорю-

вати проблеми урахування характеристик особистості учнів у процесі навчання, їхніх потреб, а також мотивації, новітніх підходів до викладання англійської мови, які диктує сучасне життя.

Наразі розпочала підготовку до першого модулю (з трьох запропонованих) друга група вчителів, іспит з якого відбудеться 2 квітня в ліцензованому екзаменаційному Центрі «Level-Up». Тож попит на навчання за цією програмою не зменшується.

Регіональний центр інтенсивного навчання іноземних мов ДНУ ім. О. Гончара

Валерія АСАЄВА, координатор проекту від ДОНПО

ГЕОГРАФІЯ

III етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії відбувся 20 лютого на базі СЗШ № 58 Дніпропетровська. В ньому взяли участь 175 учнів (із них: 8 клас – 32, 9 клас – 43, 10 клас – 47, 11 клас – 53 учні).

Переможцями олімпіадних змагань, виборовши перші місця, стали:

8 клас

Ірина Ярова, СЗШ № 44, Дніпродзержинськ та Антон Бакум, СЗШ № 3 з профільними класами імені Миколи Островського, Жовті Води.

9 клас

Земфіра Мамедова, СЗШ № 3, Жовті Води, Максим Максименко, СЗШ № 8, Жовті Води, Мар'яна Шолохова, СЗШ № 5, м. Тернівка.

10 клас

Олег Савчук, СЗШ № 94, Кривий Ріг, Сергій Чоловський, Дніпропетровський обласний ліцей-інтернат фізико-математичного профілю, Катерина Лазоренко, СЗШ № 3, Жовті Води.

11 клас

Юрій Гуртовий, Магдалинівська СЗШ, Дар'я Гузь, спеціалізована школа № 107, Кривий Ріг, Луїза Федусик, СЗШ № 3, Жовті Води, Ілля Гаврилюк, СЗШ № 6, Новомосковськ.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Два тури обласної олімпіади з інформаційних технологій відбулися 20-21 лютого на базі Дніпропетровського ліцею інформаційних технологій при Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара. В них взяли участь 92 учні (із них: 9 клас – 14, 10 клас – 33, 11 клас – 45 учнів).

Перші місця вибороли:

9 клас

Аліна Новосолова, Ліцей інформаційних технологій при ДНУ ім. О. Гончара.

10 клас

Дар'я Дуніна, Анастасія Гальцева та Емілія Диренкова (всі – ЛІТ), Марія Рясна, гуманітарно-технічний ліцей № 129, Кривий Ріг.

11 клас

Ігор Софійченко та Михайло Маслов (всі – ЛІТ).

LXIII Всеукраїнська олімпіада юних фізиків відбулася 20 лютого на базі ДОІППО. В ній взяли участь 216 учнів із навчальних закладів області, із них 98 – із шкіл сільських регіонів. Також уже протягом 10 років у нашій олімпіаді бере участь на безрейтинговій основі команда Херсонського технічного ліцею при ХНТУ та ДНУ.

Зі словами привітання до учасників звернулися Тетяна Віталіївна Потапова, голова оргкомітету, старший викладач ДОІППО, Олег Юрійович Орлянський, голова журі, кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри теоретичної фізики факультету фізики, електроніки і комп'ютерних систем ДНУ ім. О. Гончара, член журі IV етапу Всеукраїнської олімпіади юних фізиків.

Цікаві задачі для олімпійців підготували науковці факультету ФЕКС: О.Ю. Орлянський, С.П. Юдін, С.Б. Григор'єв, С.Ф. Лягушин, С.В. Пляка, М.П. Дергачов, О.Н. Смойловський.

Але найбільше всі чекають на експеримент, адже фізика – наука експериментальна.

ФІЗИКА

Серед учасників олімпіади є 4 переможці IV етапу Всеукраїнської олімпіади юних фізиків.

Є ще одна добра традиція олімпіади. Студенти факультету фізики, електроніки і комп'ютерних систем ДНУ, які самі нещодавно були учнями навчальних закладів, забезпечують належний організаційний порядок, асистують у підготовці та проведенні експериментів, мають добру педагогічну практику: навчаючи інших, навчаються самі.

Із 22 лютого на факультеті фізики, електроніки та комп'ютерних систем ДНУ розпочинаються тренувальні збори для підготовки до участі у фіналі Всеукраїнської олімпіади з фізики, яка відбудеться в Івано-Франківську на весняних канікулах.

Бажаємо переможцям подальших успіхів, цікавих задач, творчості та наснаги.

Переможці олімпіади з фізики:

8 клас

Стефанія Мицик, Криворізький природничо-науковий ліцей, Володимир Болтянський, Дніпропетровський ліцей інформаційних технологій при Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара, Іван Кравчук, СЗШ № 9 з поглибленим вивченням інформатики у 8-11-х класах, Марганець, Дмитро Баранов, Павлоградський міський ліцей.

9 клас

Володимир Петрина, Криворізький гуманітарно-технічний ліцей № 129, Олексій Глубенок, Жовтневий ліцей, Кривий Ріг, Ігнатій Шаталович, ЛІТ при ДНУ ім. О. Гончара.

10 клас

Дмитро Байнак і Володимир Бойко, ЛІТ, Марія Антоненко, Дніпропетровський обласний ліцей-інтернат фізико-математичного профілю, Ілля Долматов, ЛІТ.

11 клас

Олександр Олевський, СЗШ № 19, Дніпропетровськ, Богдан Покотило, технічний ліцей, Дніпродзержинськ, Євгенія Цимбаліста, ЛІТ.

За інформацією оргкомітетів Всеукраїнських учнівських олімпіад

ЛЮТИЙ

2 – розпочав роботу постійний семінар-тренінг для директорів кращих сільських шкіл (Клуб директорів) «Формування професійно компетентного керівника сільського навчального закладу в умовах реформування освіти».

4 – обласний семінар для вчителів французької мови на тему «Якість освіти: унікальна роль мови» на базі ДНУ.

5 – науково-методичний семінар «Інноваційні тенденції у методиці викладання іспанської мови» на базі НГУ.

11 – вебінар для методистів районних методичних кабінетів «Актуальні питання дошкільної та початкової освіти».

17 – кафедра освітнього менеджменту ДОІППО провела вебінар для керівників управлінь, відділів освіти виконкомів міських (районних) рад і райдержадміністрацій, завідувачів методичних служб міст і районів області, керівників структурних підрозділів освіти виконавчих органів об'єднаних територіальних громад та директорів шкіл, які очолюють об'єкти комунальної форми власності новоутворених територіальних громад на тему: «Змістовна складова делегованих повноважень у сфері впровадження освітньої політики органами виконавчої влади та місцевого самоврядування».

Проаналізовано принципи та змістовне наповнення, за якими держава делегує органам виконавчої влади та їхнім підрозділам відповідні повноваження у вирішенні питань, пов'язаних з наданням освітніх послуг та соціальним захистом дитинства. Обговорено особливості управлінського аспекту в умовах реформування освіти та децентралізації місцевого самоврядування. (<http://webconnect.dp.ua/webinar1/>)

24-25 – Фестиваль моделей «Школи інформаційного суспільства» за підсумками експериментального дослідження. з теми «Використання Інтернет- та медіа-освітніх технологій у навчально-виховному процесі сучасної школи та їхній вплив на становлення інноваційної особистості».

3, 4, 10, 11, 15-19, 25, 26, 29 – курси-тренінги для керівників, які отримали сертифікати за програмою «Випереджаюча освіта для сталого розвитку» (для директорів навчальних закладів, методистів).

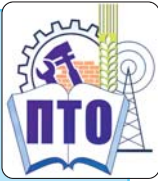
Теми: «Розробка і використання педагогічного моніторингу у навчально-виховному процесі»; «Управління розвитком загальноосвітнього навчального закладу»; «Педагогічні інновації в системі науково-методичної роботи навчального закладу»; «Соціалізація особистості школяра» (в рамках нової проблеми); «Організація і супровід дослідно-експериментальної роботи у ЗНЗ»; «Формування медіа-інформаційної компетентності сучасного вчителя»; «Науково-методична робота з вчителями різних вікових груп. Визначення мети як основи управлінської діяльності»; «Умови професійного зростання педагога»; «Соціалізація особистості школяра» (в рамках нової проблеми); «Формування навичок ефективного управління»; «Проведення моніторингових процедур за допомогою методу квадрант-аналізу»; «Кочинг як новий метод співпраці керівника з підлеглими».

17, 18, 23, 24 – захист курсових проектів заступників директорів сільських закладів освіти, заступників директорів міських закладів освіти, директорів сільських закладів освіти.

Григорій ДРАГУНОВ, завідувач навчально-методичного відділу організаційно-педагогічних заходів

Хроніка подій

Професійно-технічна освіта

Лютий

1-21 – дистанційні курси навчання для педпрацівників ПТНЗ області з використанням он-лайн платформи Moodle.

3 – заняття Лабораторії класного керівника «Превентивна діяльність як комплексний виховний вплив на особистість для профілактики і корекції асоціальних проявів у поведінці учнів».

4 – консультавання керівників ПТНЗ області з актуальних проблем і завдань, нових законодавчих та нормативних документів (у режимі відеозв'язку);

– заняття Школи впровадження нових виробничих технологій «Сучасні технології кондитерського виробництва сумішами торгової марки «Zeelandia».

9 – семінар-практикум педпрацівників, які включені до кадрового резерву на керівні посади (перший, установчий).

10 – участь представників НМЦ ПТО у нараді за участю заступника Міністра освіти і науки України Павла Хобзея.

16 – семінар викладачів української мови та літератури «Формування фахової майстерності педагога як умова успішного формування в учнів предметних компетенцій». Робота творчої майстерні;

– заняття Школи методиста ПТНЗ.

17 – заняття Школи практичного психолога та соціального педагога ПТНЗ;

– віртуальна естафета педагогічних ідей і технологій при викладанні природничо-математичних дисциплін (у режимі відеозв'язку).

18 – семінар-практикум організаторів музичної діяльності;

– відеоконсультації ПТНЗ щодо організації та проведення «Шевченківського тижня».

19 – засідання навчально-методичної ради НМЦ ПТО;

– технологічна екскурсія для педпрацівників ПТНЗ Кривого Рогу «Контроль за якістю продуктів харчування для підтримки здоров'я населення»;

– консультавання органів управління та ЗНЗ Царичанського району з професійної та допрофесійної підготовки старшокласників.

22 – консультавання щодо участі у VII Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2016» (у режимі відеозв'язку).

23 – семінар-практикум педпрацівників, які включені до кадрового резерву на керівні посади (другий);

– педагогічна студія НМЦ ПТО «Інноваційні технології – потреба часу».

23-24 – презентація фотоальманаху «Профтехосвіта Дніпропетровщини: історія і сучасність» та участь ПТНЗ Дніпропетровська у виставковій промоакції «Наші робочі руки – тобі, Україно!» на базі Дніпропетровського національного історичного музею ім. Д.І. Яворницького.

24 – інтернет-конференція «Модель інноваційного освітнього простору ліцею. Методист і старший майстер: компетентність та методичні аспекти роботи».

25 – вебінар (спільний з НМЦ ПТО Черкаської області) «Розвиток творчих здібностей учнів на уроках мови та літератури засобами інноваційних методик»;

– заняття «Педагогічної майстерні» вихователя гуртожитку.

26 – консультавання заступників директора з НВЧ (навчально-виробничої частини) та старших майстрів «Працевлаштування випускників ПТНЗ у 2016 р.»;

– заняття Лабораторії класного керівника.

29 – семінар психологів і соціальних педагогів «Соціалізація особистості учня через громадянську активність».

Віктор ВАСИЛІНЕНКО, директор Навчально-методичного центру ПТО у Дніпропетровській області

ВСЕУКРАЇНСЬКА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

24 лютого на базі Криворізького професійного будівельного ліцею відбулося засідання міської методичної секції старших майстрів ПТНЗ та майстрів виробничого навчання будівельного профілю з теми: «Модель інноваційного освітнього простору ліцею. Методист і старший майстер: компетентність та методичні аспекти роботи». У рамках засідання секції було проведено Всеукраїнську Інтернет-конференцію з питань методичного супроводу роботи старшого майстра ПТНЗ з організації професійно-практичної підготовки в сучасних умовах.

У конференції взяли участь 157 ПТНЗ із 8 областей України (Дніпропетровської, Житомирської, Донецької, Луганської, Миколаївської, Одеської, Хмельницької, Чернігівської), а також НМЦ ПТО у Рівненській та Полтавській областях, НМЦ професійно технічної освіти та підвищення кваліфікації інженерно-педагогічних працівників у Хмельницькій області, колектив кафедри методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін Білоцерківського інституту неперервної педагогічної освіти, соціальні партнери та замовники кадрів Криворізького професійного будівельного ліцею.

Мета конференції – створити платформу для обговорення стратегій, тенденцій і практик ефективного функціонування закладів професійно-технічної освіти, їхнього розвитку, фундаментального практичного значення в умовах реформування.

На пленарному засіданні в режимі он-лайн з вітальним словом до учасників форуму звернувся заступник директора НМЦ ПТО у Дніпропетровській області М.М. Корнієнко, директор Криворізького

професійного будівельного ліцею А.Б. Сенін, які розкрили досвід роботи ПТНЗ будівельної галузі області, Криворізького регіону та КПБЛ.

В обговоренні виступили колеги з Білоцерківського інституту, представники НМЦ ПТО у Рівненській області, соціальні партнери КПБЛ. Робота секції тривала у форматі представлення модернізованих (інноваційних) майстерень ліцею з професій: «Машиніст крана (кранівник); Стропальник», «Маляр, штукатур».

Педагоги ПТНЗ міста ознайомились із системою створення в закладі засобів навчання: діючих моделей вантажопідійомних кранів, електрифікованих стендів, електронної інструкційно-технологічної документації тощо.

Через досвід педагогічного колективу КПБЛ продемонстровано менеджмент роботи старшого майстра та модель практичної роботи з майстрами виробничого навчання. Відбувся обмін досвідом серед старших майстрів ПТНЗ Кривого Рогу.

До оргкомітету конференції надійшло 70 статей з досвіду роботи ПТНЗ України, які будуть опубліковані у збірнику матеріалів заходу та розміщені на сайтах НМЦ ПТО у Дніпропетровській області, Криворізького професійного ліцею. Всім педагогам – авторам матеріалів будуть вручені сертифікати, які надішлють в електронному вигляді на їхні e-mail-адреси.

Відеозапис пленарної частини Інтернет-конференції розміщено на сайті НМЦ ПТО (nmc-ptp.dp.ua) у розділі «Відеоматеріали ПТО» від 24.02.2016 р.

Микола КОРНІЄНКО, заступник директора НМЦ ПТО

Для позиціонування робітничих професій та системи профтехосвіти серед учнівської молоді 23-24 лютого відбулася

ВИСТАВКОВА ПРОМОАКЦІЯ «Наші робочі руки – тобі, Україно!»

Захід відбувся на базі Дніпропетровського національного історичного музею імені Дмитра Яворницького, за сприяння департаменту освіти і науки облдержадміністрації та навчально-методичного центру профтехосвіти у Дніпропетровській області.

11 професійно-технічних навчальних закладів міста стали прикладом успішної підготовки висококваліфікованих робітничих кадрів для галузей області: машинобудування та металургії, поліграфії та інформаційних технологій, побутового обслуговування та легкої промисловості, будівництва та деревообробки, харчування та торгівлі, залізничного та автомобільного транспорту.

Гостями виставки стали понад 1,5 тисячі старшокласників, представники Федерації

об'єднання роботодавців Дніпропетровщини та Дніпропетровської обласної організації Всеукраїнської асоціації працівників професійно-технічної освіти.

У рамках заходу відбулися презентація-екскурсія з історії розвитку системи профтехосвіти області; майстер-класи з робітничих професій, яким навчають у ПТНЗ міста; майстер-клас «Петриківський розпис» від майстрів Петриківського професійно-технічного училища № 79; демонстрація моделей одягу та зачісок; виступи агібригад та художньої самодіяльності ПТНЗ.

Особливу увагу привернула презентація фотоальманаху «Профтехосвіта Дніпропетровщини: історія і сучасність». 23 лютого навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області та Дніпропетровська обласна організація Всеукраїнської асоціації працівників професійно-технічної освіти урочисто передали в подарунок Національному історичному музею імені Д.І. Яворницького фотоальманах, який вони видали до 75-річчя створення державної системи профтехосвіти

Фотоматеріали ілюструють етапи становлення навчальних закладів Дніпропетровщини у порівнянні з минулим: зміни у матеріальній базі, організації навчально-

виробничого процесу, виховної роботи; внесок плеяди видатних керівників, педагогів, випускників та учнів професійно-технічних навчальних закладів у позиціонуванні системи профтехосвіти на регіональному, державному, міжнародному рівнях. Електронна версія фотоальманаху розміщена на сайті НМЦ ПТО у Дніпропетровській області на сторінці «Важливі події» <http://nmc-ptp.dp.ua>.

У відповідь представники музею подарували профтехосвітянам життєвий путівник Дмитра Яворницького «Курінь козацького батька».

Особливістю промоакції стали запити гостей на послуги ПТНЗ: виконання ремонтних робіт кабінетів та реставрація меблів в закладах освіти, ремонт сантехнічного обладнання, виготовлення металоконструкцій на вікна та оздоблення фасадів шкіл, виконання робіт із монтування електроосвітлювальних приладів та охоронно-сигналізаційних систем, виготовлення святкових кондитерських та кулінарних виробів до свята 8 Березня, створення святкових зачісок та війзажу, замовлення виробів із петриківським розписом, виготовлення авторських вітальних листівок.

Професійно-технічні навчальні заклади продемонстрували креативний підхід до формування позитивного іміджу профтехосвіти Дніпропетровщини.

Світлана ГОЛОВЧЕНКО, методист НМЦ ПТО у Дніпропетровській області

МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ РІДНОЇ МОВИ –

це один із тих днів, коли молодь має змогу відчувати себе частиною свого народу, усвідомити, що визнання й пошана до всіх мов – ключ до збереження миру.

Щоб виховати в учнів любов до рідної мови як неоціненного спадку народу, толерантність й повагу до мов та національної самобутності інших народів, почуття патріотизму, у професійно-технічних навчальних закладах Дніпропетровщини 21 лютого з нагоди Міжнародного Дня рідної мови відбулися: єдиний тематичний урок «Мова – життя духовного основа»; конкурс газет, плакатів і творчих робіт на тему «Хто мови своєї цурається, той сам себе стидається»; круглий стіл «Мова наша – серце наше»; науково-практична конференція «Мова як генетичний код народу»; лінійка «Мова – скарбниця духовності народу»; ярмарок крилатих висловів «Народ скаже, як зав'яже»; бесіда біля книжкової полиці «Мова – найцінніший скарб народу».

Коктейль від бармена

9 лютого в Україні відзначається Міжнародний день бармена. З цієї нагоди у ПТНЗ області проводились тематичні конкурси, винні вікторини.

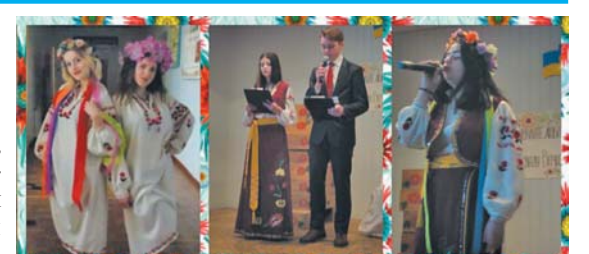
Справа обслуговування не проста, адже бармени часом проводять на ногах майже цілу добу. Крім того, треба бути ще й непоганим психологом, аби догодити вибагливому клієнту.

У Криворізькому центрі професійної освіти ресторанного сервісу та торгівлі відбувся конкурс «Юний бармен». Емоційна

ведуча зробила історичний екскурс у історію виникнення коктейлю, розповівши легенду, за якою слово «кок-тейл» означає «півничий хвостик». Конкурсанти відповідали на запитання, презентували свої команди і готували два види коктейлів.

Відбулися майстер-класи: у Дніпропетровському центрі професійної освіти – з новинок у приготуванні змішаних напоїв і коктейль-аперитивів та у Дніпродзержинському центрі підготовки та перепідготовки робітничих кадрів – з приготуванням безалкогольних напоїв.

Випускник ДЦІЮ, який працює бренд-барменом ресторану у Києві, поділився своїм досвідом приготування коктейлів.

Олена ГРИШАЄВА, методист НМЦ ПТО

Міжнародний день рідної мови

21 лютого

День Рідної Мови

Людина народжується для самопізнання і для любові, а розквітає ця любов у душі дитини ніжними паростками маминого лагідного слова, гінкими пагонами мелодійної народної пісні, доброю порадою мудрого учителя; бережно передається від роду до роду, від серця до серця. І, коли діти й онуки шанують мову своїх предків, у такого народу є майбутнє, є те духовне начало, що зберігає його у вічності.

Вияв любові до рідної мови, усвідомлення своєї приналежності до українського народу відчувається у щирих віршах юної поетеси Карини Коденчук, лауреата обласного поетичного конкурсу «Собори наших душ». Одинадцятикласниця СЗШ № 26 Дніпропетровська відмінно навчається, грає на бандурі, гарно співає, вдумливо споглядає світ, щоб потім відтворити свої враження у поетичному слові.

Жанна КРИЖАНОВСЬКА, методист лабораторії виховних технологій кафедри виховання та культури здоров'я ДОІППО

Наш родовід бере снагу у слові

Рідна мова

Я тримаю на своїй долоні
Діамант всесвітній, дорогий,
Той, що був зневажений в полоні,
Засяяв в оправі золотій.

Ця краса – рідна наша мова,
Мелодійна пісня кобзаря.
Діамант цей – українське слово,
Те, що першим чує немовля.

Батьківщина кличе всіх здалека –
Там співає небо і земля...
І батькам турботливі лелеки
Принесуть на щастя немовля.

Карина Коденчук

Солов'їна мова

Рідна моя, люба українська мова,
Дивна і співуча, різнокольорова.
Ніжно, мелодійно соловей співає,
Українське слово в піснях прославляє.

Я візьму бандуру і на ній заграю,
Серцем я країну рідну відчуваю.
Я батьків шаную, звичаїв тримаюсь.
Тим, що українка, зазвичай пишаюсь.

Всеукраїнський читацький марафон

«Благодійне читання – 2015!»

Людина жива, поки в ній живе милосердя, поки вона дарує добро іншим, поки її серце готове співчувати. Твори добро – і ти врятуєш світ!

Благодійний марафон стартував 15 жовтня 2015 р. Він згуртував 500 учасників із 30 навчальних закладів Дніпропетровщини, Запоріжжя, Маріуполя, Харкова, Одеської та Сумської областей, республіки Білорусь.

Організаторами та координаторами заходу стали учасники інтелектуального клубу «Розумники й розумниці» імені Н.В. Головач (керівник С.Е. Ільчук) Будинку творчості дітей та юнацтва Орджонікідзе (директор І.Г. Клапко), що працює на базі СЗШ № 8 (директор Т.В. Ходосовська).

Учні 5-7-х класів читали твори Володимира Короленка «Діти підземелля», Костянтина Паустовського «Тарас Шевченко», Миколи Гоголя «Вечори на хуторі біля Диканьки», а 1 грудня виконали контрольне завдання.

Учасники марафону постійно спілкувалися, знайомилися віртуально, писали твори про тих, кому готують подарунки – книжки.

Координатори марафону, які протягом двох місяців активно листувалися з читача-

ми, готувалися до святкової презентації підсумків, що відбулася 15 грудня в Дніпропетровському інституті післядипломної педагогічної освіти.

На підбиття підсумків з'їхалися учасники марафону, а учні школи № 28 Гродно (Білорусь) надіслали відеопривітання. Керівник проекту, методист ДОІППО М.Є. Чубарова ознайомила учнів і вчителів з комунікативним продуктом обласної творчої філологічної майстерні, проектом «Інтеркрок»:

благодієним марафоном, що відбувся як Всеукраїнський, а наступного року планується як Міжнародний, відзначила високий професійний рівень проведення заходу, постійне зростання інтересу до проекту.

Учасники отримали сертифікати та дипломи переможців і найголовніші подарунки – книжки, які надав Міжнародний педагогічний клуб. Вчителям вручили грамоти ДОІППО, а постійних учасників марафону нагородили цінними подарунками від спонсорів.

Учні взяли участь у комунікативних конкурсах, представили свої навчальні заклади, обмінялися подарунками, передали призи для учасників марафону. М'які іграшки відправили до лікарень і до храмів.

30 навчальних закладів, 500 заявлених учасників і 308 зарахованих робіт! За три роки понад тисячі дітей подарували радість іншим на День Святого Миколая!

Найдовшу дистанцію пройшли декілька шкіл. Тричі брали участь у марафоні гімназія № 11, НВК № 36, школа № 30 Дніпродзержинська, школа № 45 Дніпропетровська, школа № 124 Кривого Рогу, Широківська школа № 2, Семенівська і Болтишська

школи Криничанського району, Олександропольський НВК Солонянського району, школа № 1 Марганця.

Дистанцію у два роки пройшли: школа № 9 Дніпродзержинська, гімназія № 47 Запоріжжя, Пристайлівській, Бишкінській, Маловісторопський НВК Лебединського району Сумської області, Кулевчанська школа Одеської області.

Новачки марафону – Чапаєвська і Петропавлівська школа № 2 Широківського району, гімназія № 172 Харкова, школа № 1 села Жеребкове Одеської області, Василівська СЗШ Сумської області. Маріуполь дебютував у марафоні аж дев'ятьма навчальними закладами: школи №№ 36, 39, 40, 41, 42, 46, 66, гімназія № 27, НВК Колегіум №1, технологічний ліцей. За три роки – це рекорд!

Заключним акордом марафону стали листи подяки на адресу директорів навчальних закладів, в яких відзначався професіоналізм педагогів, які підготували дітей, і повідомлялися імена переможців.

Наступний марафон стартує 16 жовтня 2016 року. Запрошуємо всіх охочих. Контактний телефон – 0678908825.

СЛОВО ЄДНАЄ ПОКОЛІННЯ

Як зоряна Чумацька Дорога у небі є дороговаказом для мандрівників і натхненником для митців, так енергія рідного слова об'єднує покоління у державі.

Ігореві Петровичу Пуппо, українському за місцем народження й постійного проживання поетові, 9 січня 2016 року виповнилося 68 років.

Містом, де він народився, – Єнакієвим на Донбасі – поет пишався. Його він оспівував у своїх поезіях.

... Мене ромашки
Под ноги просять.
Мне дарит прохладу река,
Потому що я –
здешний по сердцю.
Хоть по крові –
издалека.
... Тихі плеса
з очима синіми,
Над ожиною –
бджіл баси ...

Скаже ненька:
«Синку, сину мій,
В купині відпочинь,
Посидь...».

Теплий запах рук України Ігор Пуппо відчував скрізь: десь у Ніжині, а може, у Фастові... адже він серцем відчував себе українцем, хоч по крові був здалеку.

Нам, сьогоднішнім лишилися поетичні й прозові збірки Ігоря Пуппо, його витончене слово.

Щоб ознайомитися з життям і творчістю, з небайдужим характером і захопленнями поета завітали до

Дніпропетровського Будинку мистецтв молоді за віком і до-свідом роботи українські філологи середніх загальноосвітніх навчальних закладів області, які проходять курсову перепідготовку при Дніпропетровському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти.

... Скромний, виважений у думках, схожий на батька, привітно зустрів нас Дмитро Ігорович Пуппо. Хвилююче-спокійно, відверто розповідав син про батька. Затумувавши подих, співпереживаючи від почутого – правдивих і болочих історій долі Ігоря Пуппо, долі невігданих героїв Другої світової війни, яким присвятив поет чимало своїх поезій, повістей та нарисів, – слухали ми розповідь сина письменника. А потім майстерно читала поезії Ігоря Пуппо Ольга Корнілова, заступник директора Будинку мистецтв. У мові поета відчувалася сила зрілості старшого покоління.

У ДОІППО зберігається унікальна, на мій погляд, збірка невігданих історій І. Пуппо

«Эрстэ блюэмн ин мэй (Первые цветы в мае). Невыдуманные истории». На обкладинці збірки, звертаючись до працівників інституту – педагогів-ветеранів Другої світової війни, поет написав:

«Дорогие ветераны!

Я не фронтовик, не вышел годами.
И фото на обложке сделано в ... 1966 году.
Но я всегда мечтал быть похожим на вас...

Будьте счастливы, живите долго.

Ваш Игорь Пуппо. 3 августа 1994 г.».

Слово Ігоря Пуппо не охолонуло з часом. Воно – від серця поета. У ньому молоде покоління знаходить для себе окриленість мрії і сподівань.

Лідія ПІСКОРСЬКА, методист кафедри гуманітарної освіти ДОІППО

Міністерство освіти і науки України спільно з компанією Intel Україна, Київським національним університетом імені Тараса Шевченка та Національним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді у Києві 16-19 лютого провели національний етап Міжнародного науково-технічного конкурсу

«INTEL-ЕКО УКРАЇНА 2016»

У цьому році офіційними партнерами конкурсу «Intel ISEF 2016» стали: Благодійний фонд «Мистецький Арсенал», який надав можливість проведення змагань у приміщенні найбільшого музейного комплексу України «Мистецький Арсенал», та музей популярної науки і техніки «Експериментаріум».

Учні 9-11-х класів загальноосвітніх, професійно-технічних і позашкільних навчальних закладів презентували свої науково-дослідницькі проекти за категоріями:

біологія (ботаніка, зоологія, біоінженерія); хімія, біохімія та хімічна інженерія; науки про людину (анатомія, фізіологія, охорона здоров'я, психологія і поведінка людини); науки про Землю (географія, геологія); екологія (менеджмент екосистем, стан навколишнього середовища, земельні ресурси та лісове господарство, переробка відходів та їх обіг, екологічна інженерія та ін.).

До участі в очному етапі конкурсу відібрано 198 проектів. Серед них роботи юних науковців. Дніпропетровська, Дніпродзержинська, Кривого Рогу, Марганця, Томаківського та Дніпропетровського районів.

Директор Дніпропетровського обласного еколого-натуралістичного центру дітей та учнівської молоді, організатора делегації від Дніпропетровщини, Ю.Ф. Педан представляє наших переможців.

За результатами суперфіналу право представляти Україну на міжнародних змаганнях отримали учні Хіміко-екологічного ліцею Дніпропетровська:

- на Міжнародній олімпіаді наукових та мистецьких проектів GENIUS Olympiad 2016, що відбудеться з 12 по 17 червня 2016 року у м. Освего (штат Нью-Йорк, США), – **Ксенія Коваленко**, учениця 9 класу, тема проекту: «Механохімічний твердофазний синтез гідроксиду нікелю, як активної речовини суперконденсатора», **диплом III ступеня;**

- у фіналі Міжнародного конкурсу INESPO 2016 в рамках програми GLOBE,

що відбудеться 29 травня – 3 червня 2016 року у м. Утрехт (Нідерланди), та у фіналі Міжнародного науково-технічного форуму IFSES 2016, що відбудеться 18-21 квітня 2016 року у м. Гвадалахара (Мексика), – **Валерій Земляний**, учень 10 класу; тема проекту: «Layer by layer покриття для smart – windows», **диплом I ступеня.**

Нагороджені спеціальним призом від Музею популярної науки і техніки «Експериментаріум» Всеукраїнського конкурсу «Intel Еко Україна 2016», а також дипломом Сталого Розвитку від корпорації Ріко за видатну роботу, у якій найкраще висвітлені питання проблеми відповідальності за довкілля і сталого розвитку:

Валерія Турчиненко, тема проекту: «Аварійний сорбційний пакет для охорони навколишнього середовища від вторинного забруднення нафтопродуктами», і **Аліна Невінчана**, тема проекту: «Аварійний сорбційний пакет для охорони навколишнього середовища від вторинного забруднення нафтопродуктами». – одинадцятикласниці Томаківської СЗШ № 1, **дипломи III ступеня;**

Дмитро Звягінцев – студент III курсу Криворізького професійного гірничо-технологічного ліцею, тема проекту: «Енергозбереження та раціональне використання вторинних ресурсів».

Нагороджена дипломом I ступеня: **Крістіна Маховська** – учениця 11 класу Партизанської СЗШ Дніпропетровського району, тема проекту: «Флора піщаного степу арени Дніпра в межах природного заповідника «Дніпровсько-Орільський».

Нагороджені дипломом III ступеня:

Едуард Романенко – учень 11 класу Дніпропетровського обласного медичного ліцею-інтернату «Дніпро», тема проекту: «Вплив пестицидів на *Rossius kessleri* в умовах лабораторного експерименту».

Ольга Біла – учениця 10 класу спеціалізованої школи з поглибленим вивченням іноземних мов I ступеня – колегіуму № 16 Дніпродзержинська, тема проекту: «Інвентаризація макроміцетів Дніпропетровської області».

Олександр Синиця – учень 10 класу Криворізької СЗШ № 126, тема проекту: «Стимуляція росту рослин за допомогою електричного поля».

Максим Гончарко – учень 11 класу Фінансово-економічного ліцею Дніпропетровська, тема проекту: «Зараженість *Harpalus pufipes* грегаринами *Actinosephalus echinatus*, *Gregarina brosci*, *Gregarina amarae* та *Gigaductus macrospora*».

Ігор Філоненко – учень 11 класу Томаківської СЗШ № 1, тема проекту: «Гіпсокартон та арболіт з опалого листя – інноваційні будівельні матеріали з муніципальних відходів».

Наталія Мисюра, тема проекту: «Інноваційний вуглецевий сорбент з кавових відходів для очищення води від органічних та неорганічних забруднювачів», та **Юлія Ждан**, тема проекту: «Інноваційний вуглецевий сорбент з кавових відходів для очищення води від органічних та неорганічних забруднювачів», – учениці 11 класу Кисличуватської СЗШ Томаківського району.

Нагороджені дипломом IV ступеня: **Олексій Акастьолов** – вихованець Центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді Дніпропетровського району, тема проекту: «Пристрій для боротьби з бур'янами в межах захисної зони рослин»; **Альона Голда** – учениця 11 класу Фінансово-економічного ліцею Дніпропетровська; тема проекту: «Біоіндикація якості води озера Московське за макрозообентосом»; **Аліна Борис** – учениця 9 класу Криворізького Центрально-Міського ліцею, тема проекту: «Вуглецевий слід».

Тетяна КОНДРАТЬЄВА, методист з наукової роботи КЗО «ДОЕНЦДУМ»

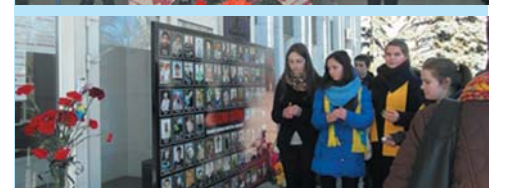

ГЕРОЯМ НЕБЕСНОЇ СОТНІ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ...

20 лютого в Україні – День вшанування подвигу учасників Революції гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні.

Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека підготувала ілюстративно-документальні виставки, інформаційну годину «Борітеся – поборете, Вам Бог помагає! За Вас правда, за Вас слава і воля святая!» та круглий стіл «Ти пробач мені, мамо, за гіркі сльози». За два роки, що пройшли з тих трагічних подій, написано багато книг, віршів, пісень, з'явилися статті, фільми. З деякими художніми творами бібліотекарі-краєзнавці ознайомили гостей, презентувавши пересувну виставку «Слава і вічна пам'ять героям» та бібліографічне видання «Небесна сотня: герої не вмирають!», один із розділів якого присвячений нашому землякові із Солонянського району, Герою України Сергію Нігоюну.

У навчальних закладах в Єдиний день інформування населення області до Дня Героїв Небесної Сотні відбулися зустрічі з учасниками Революції гідності та проведення антитерористичної операції у східних областях України, виховні години «Герої нашого часу», уроки мужності, уроки-реквієми, «круглі столи», конференції, літературно-музичні композиції, тематичні виставки, огляди літератури в бібліотеках та музеях, перегляд документальних фільмів, відеохроніки подій на Майдані зими 2014 року, екскурсії, флеш-моби «Ми – пам'ятаємо».

Місце юнацьких захоплень

Музей місцевого самоврядування, що розташований на другому поверсі Дніпропетровської обласної ради, декілька років тому став для депутатів Дніпропетровського парламенту дітей та юнацтва справжнім відкриттям. Відкриттям світу лідерів нашого краю різних епох, чий мрії, думки, переконання з часом перетворились на вулиці, парки, індустріальні споруди, нові житлові райони міста.

Місто не створюється само собою, – цей процес наповнюють сенсом життя люди амбітні, розумні, цілеспрямовані, закохані, видатні.

Волонтери, історики-науковці, керівники області та їхні родини, створюючи музейну експозицію, зарядили це місце енергією руху життя, пошуку нового, шанобливого ставлення до історії малої батьківщини.

Особливий «метод занурення» в історію лідерства Дніпропетровщини, який пропонує старшокласникам завідувач музею **Максим Кавун**, по-справжньому закохує в історію рідного краю, в обличчя його людей.

До історії треба ставитися дбайливо, – вважають шкільні лідери, які у грудні минулого року взяли участь у музейному марафоні до Дня місцевого самоврядування.

Разом з дітьми-марафонцями музею відвідали вчителі й батьки. Свої почуття вони виклали у книзі відгуків, згадавши археологічні знахідки Олександра Поля, диван Леоніда Брежнєва, світлинку І складу Міської ради.

Світ юнацьких переконань збагатили нові захоплення, і це дарує надію на те, що вони з роками перетворяться в комфортний і безпечний мегаполіс з яскравим історичним центром і дбайливим ставленням мешканців та гостей до історії міста.

Оксана САЛЬНИКОВА, методист МПЦЮ, керівник Парламенту дітей та юнацтва Дніпропетровська

ДИНАМІЧНЕ МАЛЮВАННЯ – ОДИН ІЗ ШЛЯХІВ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ

Хочеш навчити чомусь серйозному – зроби це грою.

Я, Валентина Юрївна Єжова, вчитель образотворчого мистецтва у середній загальноосвітній школі № 2 Дніпропетровська. Вже багато літ працюю над розвитком творчого мислення та здібностей учнів.

Брак належної матеріальної бази у більшості загальноосвітніх шкіл спонукає до пошуків та розвитку власних, оптимальніших методів навчання образотворчому мистецтву, які могли б дати учням віру у свої сили.

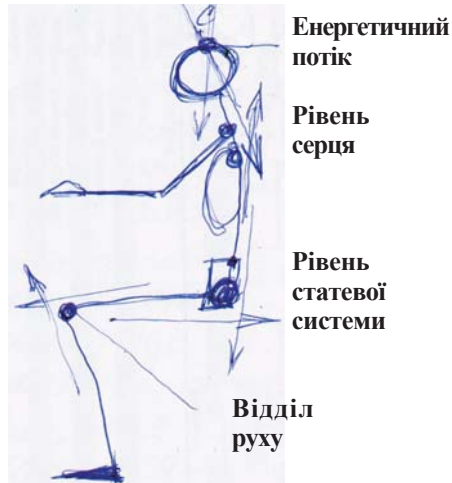
Наша мета – мати гармонійно розвинутих, здорових, впевнених, самостійних, кмітливих дітей.

Для досягнення цієї мети я використовую поєднання методів динамічного малювання (з ним я ознайомилася у Вальфдорфській школі) та метода Тодда – малювання обома руками водночас на великій дошці (дещо схоже на «медитативне малювання»), які я доповнила і розвила для себе.

Мій метод допомагає зберегти зв'язок: ноги – руки – голова, що порушується при прямокутному сидінні дитини за партою.

Дитина – маленька людина – отримує знання про цей світ, аналізуючи сигнали від усього тіла, шкіри та кінцівок.

Наша класно-урочна система, тривале прямокутне сидіння за партою, перешкоджає доступу таких сигналів до мозку дитини (зверніть увагу на перетини стрілок на

схемі – місця застою енергії. В подальшому, у дорослому віці, саме там найбільші проблеми: серце, спина, коліна).

Щоб сприяти вільному потоку енергії, обміну інформацією та розвитку свідомості потрібна нова методика. Для цього велика класна дошка підходить якнайкраще. Вона дає простір. Учень має змогу вільно рухатися. Крейда в обох руках потребує зосередження. Завдання стає не легкою забавкою, а цікавою і корисною роботою.

Серії завдань чітко й поступово плануються:

- 1) рухи в горизонтальній та вертикальній площинах;
- 2) колові рухи на всьому просторі дошки;
- 3) прямі промені від краю до краю.

Суть методу динамічного малювання:

I. Перший тип рухів. Рухи в горизонтальній та вертикальній площинах з вільним перетинанням. На дошці поступово виникає хаос. Діти відчувають себе вільно (помилка бути не може), вони сміливо і з усмішками йдуть до дошки... Коли всі насолодилися забавкою, постає питання: «А на що схожий увесь цей хаос?». Відповіді дуже різні: – На бурю, торнадо, море, іншу планету...

Може бути і це, але завдання дається конкретне: знайти рибку, пейзаж або дерева – залежно від запланованої картини.

Хтось розгледів щось схоже на рибку (якщо треба, вчитель може допомогти). Ось тепер працюємо однією рукою. Підмалюнок доповнюється відповідними до заданої форми деталями (контур, плавці, очі). Інший побачив свою рибку, йде до дошки, малює наступну, композиція утворюється сама собою. Поступово виникає завершена, неповторна картина-зразок.

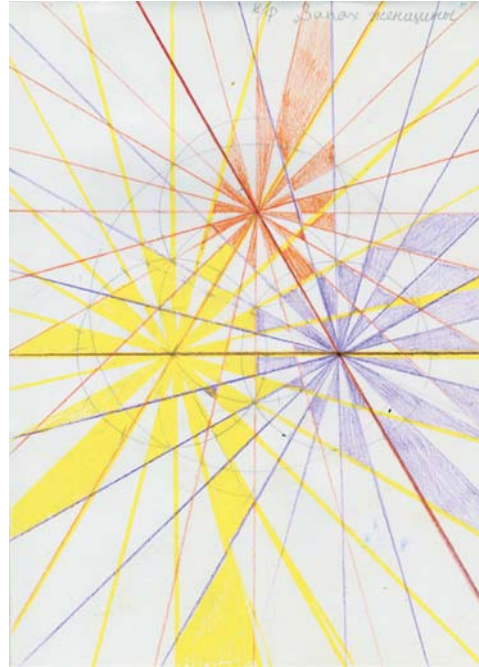

Водночас немає потреби чітко змалювати саме цей зразок.

II. Другий тип рухів. Колові рухи на всьому просторі дошки. Алгоритм той же, дітям вже знайомий стиль та метод роботи. Завдання: знайти птахів серед хмарок, сніговика, квіти, янголів тощо...

III. Третій тип рухів – прямі лінії у всіх напрямках. Перетини променів створюють різноманітні геометричні фігури, скарби гномів, гірські краєвиди тощо...

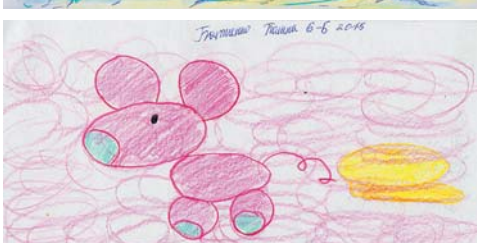
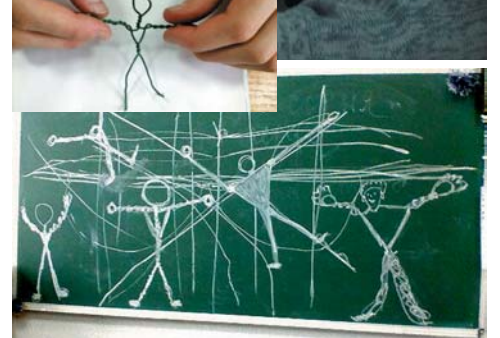
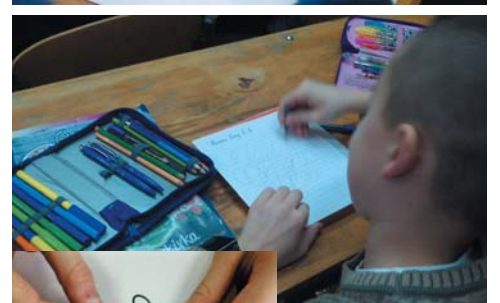
ЗАСТОРОГА: Коли ми починали користуватись цим методом малювання, діти працювали на папірцях – і ЦЕ БУЛА ПОМИЛКА!

Починати треба на дошці – велике видно на відстані (здалеку). Потім спитати, хто що бачить у цьому хаосі. Андрій, 6-й клас, одиникий, високий, сумовитий красень, з яким мало хто дружить, побачив у перетинах ліній химерного, некрасивого чоловічка з гірким виразом губ і очей. Поля, 6-й клас, бойова танцюристка, побачила велику мишу тощо. Все це можна показати на дошці не домальовуючи, обговорити, але завдання треба визначити однозначно: намалювати, наприклад, птахів. Першого можна намалювати власноруч. Не відразу, раптом, свідомість через зір починає виокремлювати з хаосу знайомі форми. Виникає зв'язок: зір – свідомість. Рука промальовує завдані, розпізнані, знайдені форми, виникає впевненість.

При малюванні з натури, навпаки, зір нав'язує, визначає форму, що підкорює собі свідомість. Виникають вагання, страх зробити помилку. Свідомість губиться в просторі аркуша, а рука тягнеться витерти щойно намалюване. Малювання з натури потрібне тільки в поєднанні з іншими методами і пізніше, після того, як зв'язок «рука – свідомість» стане впевненим, розвиненим, сильним.

Наведені приклади учнівських робіт – шедеври. Це ілюстрація методу. Одного з тисяч шляхів розвитку творчого мислення. Це звичайні шкільні, зроблені під час уроку, роботи за визначеною темою. Плюсами цього методу є відсутність шаблону. Зразок неповторний, виникає на дошці, створюється руками самих дітей, завдяки їхньому уважному спостереженню. Малюючи на дошці, дитина проводить лінії, рухаючись всім тілом, має змогу розглянути роботу здалеку, оцінити, виправити помилку шляхом додавання ліній та контуру. Потім кожен починає роботу в альбомі. Ледачий та боязкий зробить одну маленьку пташку і отримає відповідно. Він не зможе сказати, що не вмів малювати (не дано) – він вмів, одну ж знайшов, вона гарна, але він ледачий, і це треба виправляти. Інший намалює так, що усі ахнуть. І це не тому, що він аж такий талановитий. Просто працюючий. У кожного створюється своя, неповторна робота. Однакових немає. Також немає потреби змалювати зразок. Робота творча.

Валентина ЄЖОВА,
вчитель-методист образотворчого мистецтва СЗШ № 2, Дніпропетровськ

Новоград-Волинському маємо завдячувати як місто, де вперше розкрилися духовні орієнтири, закладався характер майбутньої поетеси. Колискою народження Лариси Петрівни Косач (Лесі Українки) місто стало 25 лютого 1871 року. Саме тут маленька душа перейнялася тими настроями, що їх називають передчуттями геніальної природи. Це перше усвідомлення батька як щирого друга, який раніше матері оцінив свою дочку як «найдорожчої цінності скарбу». У Звягелі П. А. Косач працював головою з'їзду мирових посередників, а мати – Ольга Петрівна (Олена Пчілка) – займалася літературною, педагогічною та етнографічною діяльністю. Батьки прищипували дітей до рідної мови, до скарбниці народно-пісенної творчості, вчили шанувати народні традиції. Петро Антонович був начитаною людиною, добре знав світову літературу. Він завжди зачаровував дітей своїм умінням читати оповідання М. Салтикова-Щедріна. Крім того, любив розповідати про своє знайомство з українськими письменниками, напри-

145 років від дня народження Лесі Українки – (25.02.1871 – 1.08.1913), видатної української поетеси, прозаїка, драматурга, перекладача, літературного критика, громадської і культурної діячки.

ПОДАРУВАЛА НАМ НАДІЮ...

лад, про байкаря Леоніда Глібова, свого вчителя в Чернігівській гімназії.

У спогадах сестри Лесі Ольги Косач-Кривинюк знаходимо: «З шістьох дітей найбільш подібна до батька була Леся... і вродою, і вдачею. Вони обоє однаково були лагідні та добрі безмежно. Обоє були бездоганно принципові люди. Була в батька та Лесі ще одна спільна, надзвичайно цінна риса: вони на диво високо цінували людську гідність у всякої людини, хоч би у найменшої дитини». Петро Антонович учив малу Лесю декламувати, і вона з душею читала напам'ять байку Л. Глібова «Кущик та білина».

Олена Пчілка згадувала, що кожна її дитина дуже рано навчилася читати. У 4 роки Леся прочитала самостійно першу у житті книгу – «Розмова про земні сили» М. Комарова. Улюбленими книжками Лесі були «Міфи класичної давнини» Г. Штоля, «Сербські народні думи і пісні» у перекладі М. Старицького, оповідання Марка Вовчка і П. Куліша, байки П. Гулака-Артемівського і Л. Глібова, казки Г. Х. Андерсена.

На шостому році життя Леся пише перший у житті лист до Драгоманових, у ньому хвалиться: «У мене єсть 2 книжки». Ще з дитинства у Лесі виявилось ставлення до дядька Михайла Драгоманова як до ідеалу. Михайло Петрович був і розумний, і дотепний, і веселий, розказував цікаві історії, навчив її плавати в Случі. Все своє життя Леся вважала його своїм вчителем, наставником і порадиником.

Звягель – це і перше знайомство з народною піснею та народним мистецтвом. Двоюрідна сестра Лідія Драгоманова-Шишманова згадує літо 1875 року, як під час поїздки на полювання Леся плела віночки з квіток та жита, співала вже трошки з нею та своєю мамою українські пісні. Дуже подобалась Лесі пісня «Звягельські люди», яку вона пам'ятала все життя. Наступне літо Леся з Михайлом та матою провели у селі Жабориця над річкою Случ, де вона почула багато тамтешніх повір'їв, пісень, розповідей про лісових мавок. «Знайомитися з народною творчістю Леся почала дуже рано, ще в Звягелі, – згадує сестра Ольга Косач-Кривинюк. – Пам'ятаю, як я ще зовсім мала була, мама чи сама Леся заспіває якусь пісню, чи розкаже якусь казку, чи прибадашку, або приповідку, або щось вишиває Леся, та й каже: цю пісню співали Мотря, а цю – Килина, а це розказувала баба Коржицька (все то – люди зі Звягеля чи Звягельщини...). Побачить Леся на малюнку церковку з описанням старовинної української архітектури, знов згадує: «А така церковця стояла у Звягелі над Случем».

До школи Леся не ходила, бо мати не хотіла, щоб офіційна (казенна) школа зруйнувала її намагання виховати дітей в українській мові. Вона наголошує: «В дітей мені хотілося перелити свою душу й думки... Власне я «наважила» й завжди оточувала дітей такими обставинами, щоб українська мова була їм найближчою, щоб вони змалку пізнавали її якнай-

більше. Життя зо мною та посеред волинського люду сприяло тому».

Великий вплив на виховання маленької Лесі мали батькові сестри. Олександра Антонівна («тютя Саша») хоч і без спеціальної музичної освіти, але на фортепіано грала добре і стала першою Лесиною вчителькою музики. Олену Антонівну («тютю Слю») Леся знала змалечку і дуже любила та поважала за її хорошу та веселу вдачу. Особливо вони здружились у 1878 році, під час подорожі Петра Антоновича та Ольги Петрівни за кордон, коли вона жила з нею у Новограді-Волинському. Маленьку Лесю тютя Сля вчила плести віночки та вишивати. «Тітка справді по-мистецьки виконувала найрізноманітніші українські стародавні та сучасні вишиванки, а Леся була її гідною ученицею й послідовницею в цьому мистецтві», – згадувала О. Косач-Кривинюк.

Сама цього не відаючи, Олена Антонівна вплинула на появу першого вірша Лесі Українки «Надія». Власне, тоді ще не було Українки, а була лише маленька Леся. Заслання Олени Антонівни Косач «у зв'язку з крайньою політичною неблагонадійністю» стало поштовхом для написання цієї поезії. Устами ув'язненої поетеса проголошує: *Ні долі, ні волі у мене нема, Зосталася тільки надія одна: Надія вернеться ще раз на Вкраїну, Поглянуть ще раз на рідну країну...*

Уперше вірш було надруковано у журналі «Зоря» (1887. – № 24) під заголовком «Надія: (Пісня заволоки)». У своєму вірші «До природи» Леся пише (6-й рядок): «Надія, чи

Дуже часто відвідувачів, особливо наймолодших, цікавить яскравий експонат – gobelen ручної роботи художниці Ірини Левицької, розміщений у шостій залі під назвою «Надія». Він уособлює і першу пробу пера юної поетеси, і ту надію на краще життя, яку вона висловила у своєму творчому спадку.

же першу пісню я співала». Сама Леся казала, що написала його в Луцьку під впливом враження од тітчиного арешту і заслання. Це враження було дуже сильне, бо Леся вельми любила і шанувала тітку Олену». Відтоді надія завжди супроводжувала її по життю.

Завершити свою розповідь хотілося би словами Бориса Олійника: «Письменниця рівня Лесі Українки зробила б честь літературі будь-якого народу світу. На щастя, вона належить нам і непохитно служить новим і новим генераціям українців, вражає глибоко національною кореневою системою мислення і творчості, прикладом кожного прожитого дня...».

Галина ТВАРДОВСЬКА, працівник Літературно-меморіального музею Лесі Українки, Новоград-Волинський, Житомирська область

На малій батьківщині Лесі Українки

Побачити, як жила велика поетеса, пройтися тими ж стежками, якими ходила Леся Українка, а також відчувати, що надихало її на творчість, можна на Волині в селі Колодяжному Ковельського району.

Із Колодяжним пов'язані 15 років недовгого, але яскравого життя української поетеси. Тут Леся Українка жила і працювала з деякими перервами від 1882 до 1907 року. Саме в цьому селі вона написала приблизно 80 літературних творів, займалася перекладами, записала 156 народних пісень, багато повір'їв і казок. Тож Колодяжне можна назвати творчою колискою Лесі.

Уздовж доріжки до музею ростуть старі каштани. Їх посадив брат поетеси Михайло Косач. За металеву брамою широка алея веде углиб саду, де на гранітному постаменті стоїть бронзове погруддя Лесі Українки.

За пам'ятником, по обидва боки від нього, – садиби. Це два невеликих будинки: «білий» – Лесин і «сірий» – будинок Косачів.

Садибу Косачів відтворили так, як було за життя Лесі Українки і здається, ніби родина тільки-но поїхала до Києва.

Ось там – стежки, де бігала маленька Леся зі своїми братами Михайликом і Миколкою, сестричками Олею, Оленкою та Исидорою, а там – ставочок, де любила бувати не тільки сім'я Косачів, а й Івана Франка.

Садибу на околиці села придбав 1868 р. батько майбутньої поетеси Петро Косач. Оскільки родина була чималенькою, місця усім не вистачало.

– Спершу звали «Лесин дім», – розповідає екскурсовод. – При сонці чи в місячну ніч цей будиночок ніби світився білими стінами, тому його називали «білим». До речі, тут – на даху веранди – облаштували для Лесі солярій.

В експозиції музею-садиби є речі поетеси і родини Косачів, прижиттєві видання творів Лесі Українки та її матері Олени Пчілки, численні старі фото, а також речі, якими користувалася родина. Рожева кімната була не тільки спальнею, а й робочим кабінетом Лесі Українки. Там стоїть її письмовий стіл, приладдя, вазочка для квітів, дві поштові листівки, серветки, чашечка, наче поетеса щойно вийшла з кімнати. Праворуч – етажерка, на полицях – твори письменників, примірники часописів, праці з історії, філософії.

Ліворуч від дверей – ліжко з червоного дерева, застелене білим покривалом, на ліжку гаптований рушник. На туалетному столі лежать намисто, запонки, стрічка...

Наступна – блакитна кімната. Це – вітальня з чотирма вікнами. Ліворуч – коминак, біля якого Леся писала, відпочивала. Велику частину цієї кімнати займає дуже красивий старовинний рояль.

Дім Косачів був своєрідним Волинським університетом. Тут, за овальним столом із червоного дерева збирався цвіт української інтелігенції. Говорили про культуру, співали українські пісні, лунала й класична музика. Родина дуже шанувала Тараса Шевченка, тож на столі завжди стояв портрет поета. Перед ним завжди запалювали свічку.

Історія появи назви «сірого» будинку виявилася така: вікна й віконниці у 1896 р. в новобудові пофарбували в сірий колір. Цей будинок має три кімнати, кухню, дві веранди. Там

теж є чимало особистих речей Лесі Українки і родини Косачів, прижиттєві видання творів поетеси та її матері, інші фото. Окрім того, рушники, крайки, інші старовинні одяги.

В музеї відтворені фрагменти робочого кабінету і сільської хати та копії автографів Лесі Українки, виготовлені на папері XIX ст. Є зала, де розмістили подарунки музею. Серед них, до речі, були й документи, що передали нащадки родини Косачів, які нині живуть за кордоном.

Леся Українка якось писала у листі до свого друга: «Тепер я вдома (тобто в Колодяжному), і се добре, бо хоч тут мене таки з'їсть колись пропасниця, але мені нігде так не добре, як вдома, і робота тут найліпше робиться... Тут не почувую себе зайвою на світі». Квартиру у Києві, а згодом й інші свої помешкання поетеса вважала «тимчасовими, випадковими і не своїми».

Довідка. Село Колодяжне розташовалося в одному з чарівних куточків Полісся за 8 км на схід від Ковеля, обабіч дороги Київ – Брест. Головна вулиця села перетинає шосе і залізничну колію Київ – Рівне – Ковель. Село вперше згадується в документах 1583 р. Збереглися перекази, що в центрі села були два великі колодязі з дуже смачною водою. Приїжджі зупинялися там, щоб напитися. Мабуть, саме тому поселення й назвали Колодяжним.

За матеріалами сайту <http://te.20minut.ua/>

ЗАСНОВНИК ОБЛАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ГАЗЕТИ «ДЖЕРЕЛО» — ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

Редакційна колегія:
В.М. ВАСИЛИНЕНКО, М.Г. ВАТКОВСЬКА, В.Г. ДОЛГОПОЛІЙ,
О.В. ПОЛТОРАЦЬКИЙ, М.І. РОМАНЕНКО, В.Г. СЕРЕДНЯ

Головний редактор З.В. МАРЧИШИНА
Заступник редактора Є.А. ШУЛЬГА
Фотокорн Г.Г. та А.Г. КРЮЧЕНКИ
Дизайн і верстка Н.О. АНТОНЕНКО

САЙТ ОБЛАСНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ГАЗЕТИ
«ДЖЕРЕЛО»: gdjerele.jimdo.com

Свідectво про реєстрацію
ДП № 66 від 13.12.1993.

Формат А 3.

Обсяг 0,8 ум. др. арк.

Адреса редакції:
49006, Дніпропетровськ,
вул. Свердлова, 70, к. 216.
Телефон/факс: 732-47-61,
732-48-48.

E-mail: GDjerele@ukr.net